

ŚWIADCZENIE PIENIĘŻNE

dla małżonka/dzieci/rodziców
po funkcjonariuszach,
których śmierć nastąpiła w związku ze służbą albo
podjęciem poza służbą czynności ratowania życia
lub zdrowia ludzkiego albo mienia

Podstawowe informacje oraz wskazówki

Spis treści

Zakład Emerytalno-Rentowy.....	1
I. Komu przysługuje świadczenie pieniężne?	3
II. Kogo uważa się za członka rodziny?.....	5
III. Jakie warunki należy spełnić, aby uzyskać prawo do świadczenia?...	5
IV. Wysokość świadczenia pieniężnego	6
V. Czy można pobierać świadczenie pieniężne w zbiegu z innym świadczeniem, np. z własną emeryturą lub rentą?.....	6
VI. Wypłata świadczenia pieniężnego	7
VII. Kiedy ustaje prawo do świadczenia pieniężnego?	8
VIII. Co należy zrobić, aby otrzymać świadczenie pieniężne?	8
IX. Jakie dokumenty należy dołączyć do wniosku o przyznanie świadczenia pieniężnego?.....	9
X. Gdzie złożyć dokumenty?	11
XI. Podstawa prawna	12

Świadczenie pieniężne przyznawane jest **członkom rodziny**,

tj. małżonkowi/dzieciom/rodzicom:

- zmarłych/zaginionych funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Straży Marszałkowskiej, Służby Ochrony Państwa, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Celno-Skarbowej,
- zmarłych ratowników OSP,
- zmarłych ratowników górskich,
- zmarłych członków specjalistycznej organizacji GOPR lub TOPR,

na zasadach określonych w ustawie z dnia 8 lutego 2023 r. o świadczeniu pieniężnym przysługującym członkom rodziny funkcjonariuszy lub żołnierzy zawodowych, których śmierć nastąpiła w związku ze służbą albo podjęciem poza służbą czynności ratowania życia lub zdrowia ludzkiego albo mienia (Dz. U. poz. 658), zwanej dalej ustawą.

I. Komu przysługuje świadczenie pieniężne?

Świadczenie pieniężne przysługuje członkom rodziny:

- 1) **zmarłych lub zaginionych funkcjonariuszy:** Policji, Urzędu Ochrony Państwa, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Straży Marszałkowskiej, Biura Ochrony Rządu, Służby Ochrony Państwa, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Celnej, Służby Celno-Skarbowej, których śmierć lub zaginięcie nastąpiło w związku z:
  - a) wykonywaniem obowiązków służbowych zagrażających życiu i zdrowiu,
  - b) podejmowaniem poza służbą czynności związanych

z ochroną bezpieczeństwa i porządku publicznego lub czynności ratowania życia lub zdrowia ludzkiego albo mienia skutkujących narażeniem własnego życia lub zdrowia,

- c) pełnieniem służby przez funkcjonariusza w strefie działań wojennych albo konfliktu zbrojnego w czasie wykonywania zadań służbowych poza granicami państwa w Siłach Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej, w składzie polskich kontyngentów do misji specjalnych organizacji międzynarodowych, w Policji, w Straży Granicznej, w Służbie Ochrony Państwa, w Agencji Wywiadu albo delegowaniem do pełnienia służby poza granicami państwa w kontyngencie utworzonym do realizacji zadań określonych w przepisach ustawowych,
  - d) wykonywaniem innych obowiązków służbowych niż wymienione w pkt a-c, w warunkach zagrażających życiu i zdrowiu;
- 2) **zmarłych strażaków ratowników OSP**, których śmierć nastąpiła w związku z udziałem w działaniach ratowniczych, akcji ratowniczej albo organizowanych przez Państwową Straż Pożarną ćwiczeniach, w warunkach zagrażających życiu i zdrowiu;
  - 3) **zmarłych ratowników górskich**, których śmierć nastąpiła w związku z wykonywaniem działań ratowniczych podejmowanych w ramach ratownictwa górskiego w warunkach zagrażających życiu i zdrowiu;
  - 4) **zmarłych członków specjalistycznej organizacji ratowniczych Górskiego Ochotniczego Pogotowia Ratunkowego i Tatrzańskiego Ochotniczego Pogotowia Ratunkowego**, których śmierć nastąpiła w związku z wykonywaniem działań ratowniczych podejmowanych w ramach ratownictwa górskiego w warunkach zagrażających życiu i zdrowiu,

przed dniem 1 stycznia 2012 r.

Świadczenie pieniężne przysługuje również **członkom rodziny ww. funkcjonariuszy/ratowników**, których śmierć albo zaginięcie funkcjonariusza nastąpiły w ww. okolicznościach przed dniem wejścia w życie ustawy, tj. przed 21 kwietnia 2023 r.

II. Kogo uważa się za członka rodziny?

Za członka rodziny uważa się:

- **małżonka**,
- **dzieci** własne, dzieci drugiego małżonka, dzieci przysposobione oraz przyjęte na wychowanie i utrzymanie przed osiągnięciem pełnoletności wnuki, rodzeństwo i inne dzieci, **z wyłączeniem** dzieci przyjętych na wychowanie i utrzymanie w ramach rodziny zastępczej lub rodzinnego domu dziecka,
- **rodziców/osoby przysposabiające**.

Za rodziców **nie uważa się** ojczyma i macochy.

III. Jakie warunki należy spełnić, aby uzyskać prawo do świadczenia?

Prawo do świadczenia pieniężnego przysługuje:

- **małżonkowi** bez względu na stan zdrowia i wiek,

Małżonkowi rozwiedzionemu lub pozostającemu w separacji, który posiada prawo do alimentów, **nie przysługuje świadczenie pieniężne**.

- **dzieciom, jeżeli:**

- nie ukończyły 18. roku życia, a w razie uczęszczania do szkoły 24. roku życia albo 25. roku życia, jeżeli odbywają

studia w szkole wyższej, a ukończenie 24. roku życia przypada na ostatni lub przedostatni rok studiów **albo**

- stały się całkowicie niezdolne do pracy oraz niezdolne do samodzielnej egzystencji przed osiągnięciem ww. wieku;

➤ **rodzicom/osobie przysposabiającej:**

- po uzyskaniu prawa do emerytury lub renty, lub uposażenia w stanie spoczynku, lub uposażenia rodzinnego przewidzianych w odrębnych przepisach **albo**
- po ukończeniu 60 lat - kobieta, 65 lat - mężczyzna **albo**
- gdy stali się całkowicie niezdolni do pracy oraz niezdolni do samodzielnej egzystencji przed osiągnięciem 60 lat - kobieta, 65 lat - mężczyzna.

IV. Wysokość świadczenia pieniężnego

Świadczenie pieniężne przysługuje w wysokości:

- a) **100%** przeciętnego uposażenia funkcjonariusza dla małżonka albo każdego dziecka, które nie posiada obojga rodziców,
- b) **50%** przeciętnego uposażenia funkcjonariusza dla każdego innego dziecka niż wymienione w lit. a) oraz każdego rodzica.

Przeciętne uposażenie oznacza przeciętne uposażenie, o którym mowa w przepisach pragmatycznych poszczególnych służb, **obowiązujące na dzień 31 grudnia roku poprzedzającego datę złożenia wniosku** o przyznanie świadczenia pieniężnego.

V. Czy można pobierać świadczenie pieniężne w zbiegu z innym świadczeniem, np. z własną emeryturą lub rentą?

NIE, w przypadku małżonka lub dziecka.

W razie posiadania przez małżonka lub dziecko prawa do świadczenia pieniężnego i prawa do własnej emerytury lub renty, lub uposażenia w stanie spoczynku, lub uposażenia rodzinnego przewidzianych w innych przepisach, małżonkowi lub dziecku

wypłacane jest wyłącznie jedno świadczenie wyższe lub przez niego wybrane.

Wybór świadczenia pieniężnego nie pozbawia osoby uprawnionej do innych świadczeń i uprawnień przysługujących emerytom i rencistom, przewidzianych w odrębnych przepisach.

TAK, w przypadku rodziców.

W razie posiadania przez rodzica prawa do świadczenia pieniężnego i prawa do własnej emerytury lub renty lub uposażenia w stanie spoczynku, lub uposażenia rodzinnego przewidzianych w innych przepisach, **rodzicom wypłacane będą oba świadczenia**, tj. świadczenie pieniężne oraz odpowiednio emerytura lub renta, lub uposażenie w stanie spoczynku, lub uposażenie rodzinne.

Wyjątkiem jest sytuacja, gdy rodzic posiada prawo do świadczenia pieniężnego i renty rodzinnej albo uposażenia rodzinnego po tym samym zmarłym (zaginionym) funkcjonariuszu/zmarłym ratowniku, po którym przysługuje świadczenie pieniężne. W takim przypadku wypłacane będzie jedno świadczenie wyższe lub wybrane przez rodzica.

VI. Wypłata świadczenia pieniężnego

W przypadku śmierci (zaginięcia) funkcjonariusza/śmierci ratownika przed dniem wejścia w życie ustawy, tj. przed 21 kwietnia 2023 r. i złożenia wniosku o przyznanie świadczenia w ciągu roku od dnia wejścia w życie ustawy, tj. nie później niż do 21 kwietnia 2024 r., wypłata świadczenia przysługuje:

- a) od dnia wejścia w życie ustawy, tj. od 21 kwietnia 2023 r., o ile na ten dzień członek rodziny spełnia warunki wymagane do przyznania świadczenia (pkt III),

- b) od dnia spełnienia przez członka rodziny warunków wymaganych do jego przyznania (pkt III).

Przykład

Rodzic, np. kobieta ukończy 60 lat w dniu 20 maja 2023 r., to nabędzie prawo do świadczenia dopiero od tego dnia, tj. od 20 maja 2023 r., a nie od dnia wejścia w życie ustawy.

W pozostałych przypadkach prawo do wypłaty świadczenia pieniężnego przysługuje członkom rodziny:

- ✓ od miesiąca złożenia wniosku, lecz nie wcześniej niż od spełnienia przez członków rodziny wymaganych warunków do przyznania tego świadczenia (pkt III), w tym nie wcześniej niż od dnia zgonu,
- ✓ od dnia śmierci lub zaginięcia, lecz nie wcześniej niż od dnia spełnienia przez członków rodziny wymaganych warunków do przyznania tego świadczenia (pkt III).

W razie zgłoszenia wniosku o świadczenie pieniężne w miesiącu przypadającym bezpośrednio po miesiącu, w którym nastąpiła śmierć lub zostało stwierdzone zaginięcie, prawo do wypłaty świadczenia przysługuje od dnia śmierci, jeżeli w tym dniu członkowie rodziny spełniają wymagane warunki do przyznania tego świadczenia (pkt III).

VII. Kiedy ustaje prawo do świadczenia pieniężnego?

Prawo do świadczenia pieniężnego ustaje:

- gdy ustanie którykolwiek z warunków wymaganych do uzyskania tego prawa, np. w razie przerwania/ukończenia nauki,
- wraz ze śmiercią osoby uprawnionej.

VIII. Co należy zrobić, aby otrzymać świadczenie pieniężne?

Aby otrzymać świadczenie pieniężne należy złożyć *Wniosek*

o przyznanie świadczenia pieniężnego oraz dołączyć do niego niezbędne dokumenty. Na tej podstawie organ emerytalny wszczyna postępowanie w sprawie ustalenia prawa do świadczenia pieniężnego.

W przypadku, gdy o świadczenie pieniężne ubiega się, poza wnioskodawcą, kilku członków rodziny, dane dotyczące wnioskodawcy wpisujemy do wniosku, a dane dotyczące pozostałych członków rodziny podajemy w *Załączniku do wniosku o przyznanie świadczenia pieniężnego*.

Formularze dostępne są:

- w Punkcie Obsługi Klienta ZER MSWiA,
- na stronie internetowej www.gov.pl/zermstwa w zakładce *Załatw sprawę* → wybrać służbę lub zakładkę *Ratownik OSP/górski* → *Świadczenie pieniężne dla małżonka/dzieci/rodziców*.

Wniosek powinien być podpisany przez osobę, która ubiega się o świadczenie pieniężne, jej pełnomocnika, osobę sprawującą faktyczną opiekę lub osobę upoważnioną do złożenia podpisu.

IX. Jakie dokumenty należy dołączyć do wniosku o przyznanie świadczenia pieniężnego?

Do wniosku o świadczenie pieniężne należy dołączyć, w przypadku:

- **śmierci lub zaginięcia funkcjonariusza** - dokument wystawiony przez przełożonego właściwego w sprawach osobowych, stwierdzający, że śmierć albo zaginięcie funkcjonariusza nastąpiły w związku z wykonywaniem czynności albo pełnieniem służby w okolicznościach, o których mowa w art. 2 ustawy;

- **śmierci ratownika OSP** - dokument wystawiony przez komendanta powiatowego (miejskiego) Państwowej Straży Pożarnej właściwego dla siedziby ochotniczej straży pożarnej strażaka ratownika OSP, potwierdzający, że śmierć strażaka ratownika OSP nastąpiła wskutek okoliczności, o których mowa w art. 13a ust. 1 ustawy o ochotniczych strażach pożarnych;
- **śmierci ratownika górskiego** - zaświadczenie podmiotu uprawnionego do wykonywania ratownictwa górskiego potwierdzające, że śmierć ratownika górskiego nastąpiła wskutek okoliczności, o których mowa w art. 11e ust. 6 pkt 1 ustawy o bezpieczeństwie i ratownictwie w górach i na zorganizowanych terenach narciarskich;

Ponadto osoby ubiegające się o świadczenie pieniężne powinny **do wniosku dołączyć odpis aktu zgonu osoby albo dokument potwierdzający zaginięcie funkcjonariusza oraz** odpowiednio:

- * **małżonka lub małżonek** - aktualny odpis aktu małżeństwa,
- * **dzieci:**
  - a) odpis aktu urodzenia dziecka,
  - b) zaświadczenie potwierdzające fakt kontynuowania nauki przez dziecko, które ukończyło 18 lat,
  - c) orzeczenie o niezdolności do pracy oraz do samodzielnej egzystencji, jeżeli ustalenie prawa do świadczenia pieniężnego jest uzależnione od tej niezdolności,
- * **rodzice, osoby przysposabiające:**
  - a) dokument potwierdzający stopień pokrewieństwa z osobą zmarłą,
  - b) orzeczenie o niezdolności do pracy oraz do samodzielnej egzystencji, jeżeli ustalenie prawa do świadczenia pieniężnego jest uzależnione od tej niezdolności.

Nie jest wymagane złożenie aktu zgonu funkcjonariusza, jeżeli przez ZER MSWiA była/jest wypłacana renta rodzinna po tym funkcjonariuszu.

Wszystkie dokumenty należy składać w oryginale.

X. Gdzie złożyć dokumenty?

Wniosek wraz z dokumentami można złożyć:

- w komórce kadrowej właściwej ze względu na ostatnie miejsce pełnienia służby przez funkcjonariusza lub miejsce zamieszkania wnioskodawcy,
- w Punkcie Obsługi Klienta ZER MSWiA - osobiście, za pośrednictwem pełnomocnika lub osoby sprawującej faktyczną opiekę,
- za pośrednictwem przedsiębiorcy prowadzącego działalność w zakresie doręczania przesyłek, przesyłając wniosek na adres Zakładu Emerytalno-Rentowego MSWiA.

***

Przedstawiając niniejsze opracowanie, pragniemy podkreślić, że zawarte w nim informacje mają charakter ogólny i odnoszą się do najistotniejszych zagadnień dotyczących świadczenia pieniężnego. W przypadku pytań lub wątpliwości serdecznie Państwa zapraszamy do naszych Punktów Obsługi Klienta, gdzie uzyskają Państwo pomoc w wyjaśnieniu niezrozumiałych kwestii.

***

XI. Podstawa prawna:

- * ustawa z dnia 8 lutego 2023 r. o świadczeniu pieniężnym przysługującym członkom rodziny funkcjonariuszy lub żołnierzy zawodowych, których śmierć nastąpiła w związku ze służbą albo podjęciem poza służbą czynności ratowania życia lub zdrowia ludzkiego albo mienia (Dz. U. poz. 658)
- * ustawa z dnia 17 grudnia 2021 r. o ochotniczych strażach pożarnych (Dz. U. z 2023 r. poz. 194)
- * ustawa z dnia 18 sierpnia 2011 r. o bezpieczeństwie i ratownictwie w górach i na zorganizowanych terenach narciarskich (Dz. U. z 2022 r. poz. 1425, z późn. zm.)

Zakład Emerytalno-Rentowy
Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji
ul. Pawińskiego 17/21
02-106 Warszawa
www.gov.pl/zermstwa

Infolinia:

tel. 47 725 88 88 lub 0 47 725 88 88 (całą dobę)

Poniedziałek - Piątek godz. 8:30-15:30 (konsultanci)

e-mail: klient@zer.mswia.gov.pl